

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Zákányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Huberné dr. Zákányi Éva ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű és III.rendű felperes neve (u.o.) III. rendű felpereseknek - a korábban dr. Szigethy György ügyvéd, majd a Dr. Csiha Judit Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csiha Judit ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és a II.rendű alperes neve II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a dr. Polecsák Mária ügyvéd által képviselt I.rendű Alperesi beavatkozó neve (I.rendű Alperesi beavatkozó címe) az I. rendű alperes és a II.rendű Alperesi beavatkozó neve II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Bíróság 2009. december 14. napján kelt 10.P.25.875/2004/86. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 87. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az I-III. rendű felperesek részéről Pf/4. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 4.000.000 (Négymillió) forintra felemeli, míg a II-III. rendű felpereseket illető nem vagyoni kártérítés összegét személyenként 3.000.000 (Hárommillió) forintra leszállítja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 900.000 (Kilencszázezer) forint kereseti illetéket az állam viseli, az I. rendű alperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzi.

Az I. rendű alperes perköltségfizetési kötelezettségét 659.032 (Hatszázötvenkilencezer-harminckettő) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - együttesen az I-III. rendű felpereseknek 100.000 (Egyszázezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 372.000 (Háromszázhetvenkettőezer) forint fellebbezési eljárási illetéket és a 30.000 (Harmincezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes a házastársa, a II-III. rendű felperesek a gyermekei voltak a 46 éves korában elhunyt ...nak. Az I. rendű felperes 43 éves korában 24 évnyi házasság után vesztette el férjét, halálát a mai napig nem tudta feldolgozni, nála lelki, testi kimerültség tünetei állnak fenn, depressziós tünetegyüttessel. Pszichés állapota miatt pszichoterápiás segítségre, depressziója miatt gyógyszeres kezelésre lenne szüksége. A II. rendű felperes 13 éves volt édesapja halálakor, a családban próbálta a férfi szerepét átvenni, emiatt saját igényeit háttérbe szorította, baráti kapcsolatai beszűkültek. A pszichés stabilitása a kortársaihoz képest lassabban fog bekövetkezni. Az édesapja halálakor 23 éves III. rendű felperes az élet egyes területein még nem tudta feldolgozni édesapja halálát. Visszahúzódóvá vált, alkalmazkodási nehézségekkel küzdött, alvászavar, hajhullás, bőrgyógyászati probléma jelentkezett nála. Pszichés állapotában észlelhető a trauma feldolgozatlansága, öngyilkosságra való hajlammal, kapcsolati és egzisztenciális problémákkal; pszichoterápiás és gyógyszeres segítségre lenne szüksége.

Hivatkozásuk szerint sérült a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joguk, ezért az I. rendű felperes 4.000.0000 forintban, a II-III. rendű felperesek személyenként 5.000.000 forintban jelölték meg keresetükben nem vagyoni kárigényüket. Az I. rendű felperes 1.035.713 forint összegű vagyoni kártérítési igényt is előterjesztett.

Az I. rendű alperes és az I. rendű alperesi beavatkozó érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult azzal, hogy az I. rendű felperes vagyoni kárigényét 1.008.822 forint erejéig nem vitatták.

Az elmeorvosi és pszichológiai szakvélemény beszerzésére is kiterjesztett bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság 1.035.713 forint vagyoni kártérítés kamatokkal történő megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest az I. rendű felperes javára. Kötelezte továbbá az I. rendű alperest, hogy 2002. április 18-tól járó törvényes mértékű kamatával együtt fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.000.0000, míg a II-III. rendű felpereseknek személyenként 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítést. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint az I-III. rendű felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetékből az I. rendű alperes 630.000 forintot köteles az államnak megfizetni, a fennmaradó 270.000 forintot az állam viseli. További rendelkezése szerint a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala által előlegezett 787.494 forint szakértői díjból

az I. rendű alperes köteles megfizetni az államnak 539.245 forintot, a fennmaradó 248.249 forintot az állam viseli. Kötelezte továbbá az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I-III. rendű felpereseknek 368.760 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű alperes kártérítési felelősségét ... 2002. április 18-án bekövetkezett halálával kapcsolatos károkért azért állapította meg, mert az I. rendű alperes nevezett gyógykezelése során nem a legnagyobb gondossággal járt el, és tájékoztatási kötelezettségének nem tett mindenben eleget. Határozatának indoklásában kifejtette, hogy a családfő elvesztése jelentős érdeksérelmet okozott az I-III. rendű felperesek életében, szertefoszlott biztos családi háttérük, egzisztenciális biztonságuk. Értékelte, hogy az I. rendű felperes kiegyensúlyozott párkapcsolatban élt, társának hiányát a mai napig képtelen volt feldolgozni, problémáival egyedül kell megküzdenie, kétséges, hogy újabb társas kapcsolat kialakítására mikor lesz alkalmas. Figyelemmel volt arra is, hogy a II. rendű felperes még a pályaválasztást megelőzően vesztette el édesapját, míg a III. rendű felperes fiatal felnőttkorban, tekintetbe vette azt is, hogy a szülő-gyermek kapcsolat kiegyensúlyozott volt, a gyermekek olyan időszakban veszítették el édesapjukat, amikor tanácsaira, segítségére nagy szükség lett volna.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést. Az I-III. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegét a káreseménykori értékviszonyokhoz és a kártérítési gyakorlathoz képest eltúlzottnak tartotta, kérte annak mértékét az I. rendű felperes esetében 2.000.000 forintra, a II. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra, míg a III. rendű felperesnél 800.000 forintra leszállítani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során nem differenciált az I-III. rendű felperesek között, nem vette figyelembe, hogy a perben beszerzett bizonyítékok alapján ... halála leginkább az I. rendű felperest viselte meg, a II. rendű felperes édesapja elvesztését mára feldolgozta, személyiségképe harmonikus, egészségi állapota nem változott, pszichiátriai megbetegedésben nem szenved, társas kapcsolatban él, édesanyjával, testvérével kiegyensúlyozott kapcsolatot ápol. Utalt arra is: bár a III. rendű felperes édesapja halálát nehezen dolgozta fel, de élete, társas kapcsolatai rendeződtek, édesanyjával, testvérével mindenben támogatják egymást, saját életét irányítva önálló háztartásban él, pszichés kóros folyamat nem mutatható ki nála.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a I-III. rendű felperesek csatlakozó fellebbezést nyújtottak be. Az I. rendű felperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a javára megítélt nem vagyoni kártérítés 4.000.000 forintra történő felemelését kérte, az I-III. rendű felperesek kérték továbbá az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a perköltség felemelését is. Az I. rendű felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés mértéke az elszenvedett sérelem ellensúlyozására nem alkalmas. Hangsúlyozta: házastársa elvesztésével olyan trauma érte, amelyet a mai napig nem tudott feldolgozni, a veszteség pótolhatatlan. Az I-III. rendű felperesek a Pp. 81. § (2) bekezdésére is figyelemmel az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összegét túlzottnak tartották, amely sem a pervesztés arányával, sem a marasztalási

összeggel nem áll arányban. Az I-III. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelme ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Az I. rendű alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott, az I-III. rendű felperesek csatlakozó fellebbezése megalapozott.

Az adott ügyben az alperes kártérítő felelősségének jogalapja nem volt vitatott, a fellebbezés, illetőleg a csatlakozó fellebbezés kizárólag a megítélt nem vagyoni kártérítés összegszerűségét, valamint a perköltséget érintette. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés korlátai között bírálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdés) és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, ítéleti döntését azonban az I-III. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye tekintetében a következők szerint módosította.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a károkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultaknak megfelelően bizonyítaniuk kell.

Köztudomású tényként általánosságban elfogadható, hogy az együttélő házastárs, illetve a gyermek, kiskorú gyermek számára a feleség, illetve édesapa elvesztése nem vagyoni hátrányt okoz. Az ezt meghaladó, életminőségükben bekövetkezett változást - adott esetben a szeretett személy elvesztése miatti pszichés károsodást - szakértői véleménnyel alátámasztottan bizonyítani kell.

Az I. rendű, valamint a II-III. rendű felpereseket ért nem vagyoni kár nem tekinthető azonosnak. A különbségtétel azonban nem abban az irányban indokolt, ahogy azt az elsőfokú bíróság megtette. Tekintettel kell lenni arra, hogy az I. rendű felperes 24 évi harmonikus házasság után veszítette el élete párját, gyermekei édesapját; továbbá a szeretett hozzátartozó elvesztése miatt őt ért fájdalomra; életviszonyai megváltozására; személyiségében ezzel összefüggésben kialakult hátrányos pszichikai változásokra. A Fővárosi Ítéltábla ezért az ő esetében látott magasabb kártérítést megállapíthatónak, így az előzőekben kifejtetteket értékelve az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés mértékét a károkori ár- és

értékviszonyoknak megfelelően 4.000.000 forintra emelte fel, figyelemmel az ilyen jellegű perekben kialakult bírói gyakorlatra is.

A II-III. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során az elsőfokú bíróságnak a rendelkezésére álló bizonyítékokat - amelyeknek sorában csak egy a pszichiáter szakértői vélemény - kellett mérlegelnie, amelyek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan, okszerűen értékelte a II-III. rendű felperesek életkorát, az édesapjuk pénzzel nem pótolható elvesztését, támogató jelenlétének felfoghatatlan hiányát, továbbá a tanúk vallomásából megállapíthatóan azt, hogy a káresemény milyen módon érintette további életvitelüket, de figyelemmel volt döntése meghozatalakor arra is, hogy náluk a káresemény óta kóros gyászreakció, betegségszintű pszichés dekompenzáció, illetve személyiségtorzulás nem mutatható ki. A káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló jellegű ügyekben folytatott gyakorlatot alapul véve azonban a II-III. rendű felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét némileg eltúlzottan állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla személyenként 3.000.000 forintot tartott alkalmasnak a II-III. rendű felperesek nem vagyoni kárának kompenzálására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben megváltoztatta, és az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte, míg a II-III. rendű felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés összegét a rendelkező részben írtak szerint leszállította.

Az I-III. rendű felperesek által követelt kártérítési összeg a megváltoztató rendelkezések után sem volt nyilvánvalóan eltúlzottnak tekinthető, azonban a pervesztes I. rendű alperes illetékfizetési kötelezettségét a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperes illetékmentességére [Itv. 5. § c) pont] tekintettel mellőzte, míg a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes - a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő - perköltségfizetési kötelezettségét a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az I. rendű alperes a túlnyomórészt sikertelen fellebbezése következményeként - az I-III. rendű felperesek eredményes csatlakozó fellebbezésének figyelembevételével - köteles a Pp. 239. §-a folytán alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az I-III. rendű felperesek részére jogi képviselőjük ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében a figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére, míg az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket, és az Itv. 46. § (4) bekezdése szerint a csatlakozó fellebbezés illetékét az I. rendű alperes illetékmentességére, és az I-III. rendű felperesek személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. január 7.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Varga Edit s.k.
bíró